

מ"ת 58953/06/23 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד עוביידה אבו עראר

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

מ"ת 58953-06-23 מדינת ישראל נ' אבו עראר(עציר)
תיק חיצוני: 140828/2023

בפני כבוד השופט נסר אבו טהה
המבקשת מדינת ישראל - פמ"ד (פלילי)
נגד עוביידה אבו עראר (עציר)
המשיב ע"י ב"כ סלימאן אבו שעירה

החלטה

1. זוהי בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, על רקע כתב אישום המייחס לו לכאורה ביצוע עבירות בנשק (נשיאה והובלה) - עבירה לפי סעיף 144(ב) רישא + סיפא לחוק העונשין, ירי מנשק חם - עבירה לפי סעיף 340א(ב)(1) לחוק העונשין - עבירות מיום 27.03.2023.

2. עובדות כתב האישום:

במועד שאינו ידוע במדויק למבקשת, אך עובר ליום 27.3.2023, שהה המשיב בחצר הבית בכתובת 16 בשכונה 2 בערערה בנגב, כשהוא נושא בידיו שלא כדין כלי נשק אוטומטי מסוג רוס"ר (להלן: "הנשק"). במעמד הנ"ל, ירה המשיב שלא כדין מהנשק מספר צרורות באוויר.

3. **ב"כ המבקשת טען**, כי קיימות ראיות לכאורה לחובת המשיב בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום, שתמציתן: **סרטון ירי** המתעד את המתואר בכתב האישום (אדם יורה מנשק מספר צרורות) בו פניו של המשיב נראות בבירור, **חוו"ד** של המעבדה לראייה דיגיטלית המשווה בין רובה סער לבין הנשק שנראה בסרטון, **מזכר** של השוטר שהגיע למקום הירי, ראה את ההתאמה לנראה בסרטון ותיעד אותו, **מזכרים** של שני שוטרים שמכירים את המשיב מעבודתם וזיהו אותו בסרטון. **עדות של בעל החצר** שממנו ירה המשיב, אשר מסר שהמקום המתועד בסרטון דומה לבית שלו והיורה דומה למשיב. **עדות אחותו** של המשיב, שזיהתה את המשיב בסרטון.

ב"כ המבקשת עתר להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, שכן לגישתו, לא הובאו בעניינו של המשיב נסיבות חריגות ומיוחדות, המצדיקות בחינת חלופת מעצר בעניינו, וזאת בהתאם למדיניות השיפוטית שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשק.

תימוכין לגישתו הפנה ב"כ המבקשת לאסופת פסיקה של בית המשפט העליון, שמהווה ההלכה המרכזית

בעבירות נשק, גם כאשר המעורבים הם **נאשמים צעירים, נעדרי עבר פלילי**.

בש"פ 4422/22, מחמוד אבו ג'ודה נ' מדינת ישראל - **כב' השופט ג. כנפי-שטייניץ**, מיום 05.07.2022; (אף ללא הפנייה לקבלת תסקיר).

בש"פ 5407/22, פלוני נ' מדינת ישראל - **כב' השופט י. כשר**, מיום 29.08.2022; (אף ללא הפנייה לתסקיר).

בש"פ 1925/22, מדינת ישראל נ' פלוני - **כב' השופט י. עמית**, מיום 22.03.2022; (קטין)

בש"פ 7776/21, חמזה אלכתנאני נ' מדינת ישראל - **כב' השופט י. עמית**, מיום 17.11.21;

בש"פ 8026/19, מדינת ישראל נ' רמדאן זיידאת - **כב' השופט ג. קרא**, מיום 11.12.2019;

בש"פ 6890/21, מדינת ישראל נ' כארם שריף - **כב' השופט ג. קרא**, מיום 17.10.2021;

בש"פ 4930/22, פירס חשים ומחמד עבדין נ' מדינת ישראל - **כב' השופט ד. ברק-ארז**, מיום 04.08.2022;

בש"פ 6556/21, מדינת ישראל נ' אברהים שייח-יוסף - **כב' השופט ע. פוגלמן**, מיום 11.10.2021; (אף ללא הפנייה לקבלת תסקיר).

בש"פ 79/22, מוחמד סולימאן נ' מדינת ישראל - **כב' השופט נ. סולברג**, מיום 05.01.2022;

בש"פ 7023/20, מוחמד עלאווי נ' מדינת ישראל - **כב' השופט י. אלרון**, מיום 21.10.2020;

בש"פ 968/22, שאדי חויס נ' מדינת ישראל - **כב' השופט י. אלרון**, מיום 16.02.2022;

בש"פ 4370/20, תאמר חמדון נ' מדינת ישראל - **כב' השופט ע. ברון**, מיום 05.07.2020;

בש"פ 5245/20, חסאן שאני נ' מדינת ישראל - **כב' השופט ד. מינץ**, מיום 05.08.2020;

בש"פ 6085/22, אברהים אזברגה נ' מדינת ישראל - **כב' השופט א. שטיין**, מיום 18.09.2022.

מ"ת 57684-05-22, בית המשפט המחוזי באר-שבע - אף ללא הפנייה לתסקיר.

מ"ת 1463-10-22, בית המשפט המחוזי באר-שבע - אף ללא הפנייה לתסקיר.

עמ"ת 5672-09-22, בית המשפט המחוזי באר-שבע - אף ללא הפנייה לתסקיר.

4. **ב"כ המשיב** הסכים לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר לחובת המשיב בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום. יחד עם זאת, לגישתו, קיים כרסום משמעותי המצדיק בחינת חלופת מעצר בעניינו של המשיב. לשיטת הסנגור, הסרטון מושא כתב האישום הוצג למשיב כאשר נחקר כחשוד מלפני שנתיים על ידי ימ"ר נגב ובתום החקירה שוחרר. טענה נוספת של הסנגור, עניינה טענת שיהוי, שכן המידע המסבך את המשיב התקבל בחודש מרץ 2023, וחרף זאת, לא טרחה המשטרה לבקש את מעצרו, אלא בחלוף שלושה חודשים.

5. לאחר שהקשבתי לטיעוני ב"כ הצדדים ועיינתי בחומר החקירה שהונח בפניי, וצפיתי בסרטון המתעד את מעשה העבירה המתואר בכתב האישום, הנני קובע, כי המבקשת הניחה ראיות לכאורה כנדרש לחובת המשיב בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום, ללא כרסום משמעותי, כנטען על ידי הסנגור.

כנראה נפלה שגגה בידי הסנגור, שכן מחומר החקירה עולה, כי המשיב אמנם נעצר ונחקר כחשוד בעבירת רצח והחזקת נשק על ידי ימ"ר נגב בפל"א 455969/2021 מיום 24.07.2021, 26.07.2021, 29.07.2021. במסגרת חקירתו נאמר לו על ידי החוקר בעמ' 4, שורה 28:

"אם אני אומר לך שרואים אותך במצלמות אבטחה חצי שעה לפני האירוע של הרצח, מה אתה אומר?... רואים אותך במצלמות וגם אחת הבנות ראתה אותך מחזיק נשק יחד עם אדם נוסף על גג הבית."

יוצא אפוא, שמדובר בחקירה מלפני שנתיים בחשד למעורבות ברצח והחזקת נשק. מה גם, לא הוצג בפני המשיב הסרטון מושא כתב האישום דכאן, אלא הוצגה בפניו תמונה ממצלמת אבטחה.

6. ככל שנוגע לטענת השיהוי - ראשית, המידע שמסבך את המשיב התקבל בתאריך 27.03.2023 (לפיו החשוד מבצע ירי באמצעות נשק ארוך מסוג 16M... בנוסף התקבל סרטון בו ניתן לראות את החשוד מבצע את הירי). שנית, לאחר קבלת המידע צוות שוטרים ביצע סיור במקום ביצוע העבירה ונמצאה גרב שחורה ובה מספר כדורים של 16M, במקביל נשלח הסרטון למעבדה הדיגיטלית לקבלת חוות דעת ביחס לנשק המתועד בסרטון. שלישית, חוות הדעת מהמעבדה הדיגיטלית בה נקבע שמדובר בנשק בתאריך 04.06.2023. רביעית, בתאריך 14.06.2023 נתבקש והתקבל צו למעצר המשיב. משכך, הסברו של ב"כ המבקשת, כי כל עוד לא היה בידי המאשימה חוות דעת, לא ניתן היה להגיש כתב אישום כנגד המשיב, הינו הסבר מניח את הדעת ואין משקל בנסיבות כאלה לטענת השיהוי.

7. בהעדר מחלוקת בדבר קיומה של עילת מעצר, נותר אפוא לבחון, האם בעניינו של המשיב מתקיימות נסיבות חריגות ויוצאות דופן, המצדיקות סטייה מן המדיניות השיפוטית שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשק.

8. באשר למעשה - מצפייה בסרטון, נראה המשיב נושא רובה מסוג 16M ויורה ממנו בלב שכונת מגורים מספר צרורות באוויר, תוך שהוא מצולם בווידיאו. הנשק לא אותר ולא נתפס. באשר לעושה - למשיב הרשעה בעבירת החזקת אגרופן או סכין שלא כדין מיום 18.04.2023.

9. המדיניות השיפוטית שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשק ככלל קובעת, כי נקודת המוצא היא מעצר מאחורי סורג ובריה, שכן הכלל הוא, כי עבירות מסוג זה מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית, אשר ככלל, חלופת מעצר לא תאיינה, אלא במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו (ראה סעיף 21(א)(1)(ג)(2) ו-22ב(ב)(1) לחוק המעצרים), לרבות בעניינם של נאשמים צעירים נעדרי עבר פלילי, לצד תסקיר חיובי, גם כאשר מדובר בקטין.

זאת ועוד, קיימים מקרים של מעצר עד תום ההליכים בעבירות נשק, אף מבלי הצורך להפנות לקבלת תסקיר מעצר של שרות המבחן, כמתואר בפסיקה המפורטת לעיל.

גם בעניינם של קטינים (ראה בש"פ 1925/22 - עניינו קטין, לצד תסקיר חיובי וחרף זאת, בית המשפט העליון הורה על מעצרו עד תום ההליכים, תוך ציון: "המחוקק הנחה את בית המשפט כי הכלל הוא אם יורים - לא משתחררים. זה הכלל.")

מעט ההחלטות שניתנו לאחרונה החורגות במעט מהגישה העיקרית בבית המשפט העליון, אינן משקפות שינוי בהלכה, אלא עמדה של מיעוט השופטים ודומני, שנכון יהיה בעניין זה, ללכת בעקבות הרוב.

יחד עם זאת, לצד כלל זה, ניצבת גם חובתו של בית המשפט להתבונן בכל מקרה לגופו, ולבחון, האם בנסיבות העניין ניתן להשיג את תכלית המעצר בדרך הפוגעת בחירות הנאשם במידה פחותה והדבר נכון גם ביחס לעבירות נשק. אולם, דרכם של הרוב בבית המשפט מחייבת בכל זאת נסיבות חריגות עד מאוד בעבירות נשק ואין כאלה במקרה זה.

10. ער אנוכי להיות המשיב צעיר, עברו אינו מכביד. אולם, אין בנתון זה כשלעצמו כדי לגבש נסיבות חריגות או יוצאות דופן, המצדיקות במקרה דנן, סטייה מנקודת המוצא כפי שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשק, שכן השילוב בין רמת המסוכנות האינהרנטית הנלמדת מנסיבות המקרה והמעידות על נגישות המשיב לנשק. מה גם, אין מחלוקת שהנשק לא נתפס ולא אותר על ידי המשטרה.

11. למותר לציין כי המשטרה הציבה מלחמה בנשק כיעד. עוד בהקשר זה, הוצגו נתונים סטטיסטיים של המחוז הדרומי (בהליך מ"ת אחר 55069-02-20) שמלמדות על עליה מדאיג בשימוש באמל"ח.

אמנם הבדיקה השיפוטית היא כמובן אינדיבידואלית, אולם נתוני המשטרה העדכניים מצביעים על עלייה ניכרת בשימוש באמצעי לחימה במחוז הדרומי בשנתיים האחרונות, ומלמדים על עוצמת המסוכנות הטמונה בעצם ההחזקה (ראה בעניין זה בש"פ 5954/10).

עוד יפים בעניין זה דברי בית המשפט העליון לאחרונה בע"פ 2733/20 (כב' השופט נ' סולברג): "...בית משפט זה חזר והתריע בדבר התוצאות הקשות וההרסניות הנגרמות כתוצאה מעבירות בנשק, תוך הדגשת פוטנציאל הסיכון החמור לפגיעה בשלום הציבור וביטחונו...".

12. לא אוכל לסיים מבלי לציין כי הנשק מגלם סיכון פוטנציאלי שישתמשו בו. מידת הסיכון למימוש הפוטנציאל ניתנת להערכה, בין השאר, גם לפי התפוצה של המקרים בהם נעשה שימוש בפועל בכלי נשק בלתי חוקיים בסביבתו של מחזיק הנשק.

ריבוי המקרים של שימוש בפועל בנשק **לאחרונה**, במיוחד **במחוז הדרום ובמגזר הערבי**, מגביר את הערכת הסיכון הנובע מכל נשק ונשק. זאת גם בטרם התממש הפוטנציאל, טרם נעשה שימוש באותו נשק עצמו. עוד בהקשר זה, יודגש שהנטל להפריך את חזקת המסוכנות הסטטוטורית הרובצת לפתחו של מחזיק נשק (כדי לשכנע בהיתכנות חלופת מעצר) גובר בתקופות בהן נעשה שימוש רב בנשק, **כמו המציאות דהיום**.

הגוף העברייני המחזיק בנשק, בדרך כלל, יהיה ארגון פשיעה, כנופיה או משפחה ולא אדם בודד. גוף זה, בדרך כלל, ידאג לכך שהנשק ייחזק בפועל על ידי מי שאין לו עבר פלילי כדי להקטין את הסיכון למעצר אם הנשק ייתפס. משכך, המעצר בגין החזקת נשק שלא כדין נדרש כדי לגדוע את היד של הגוף המסוכן כולו - אף אם היד, כשלעצמה, אינה נראית כל כך מסוכנת, רק המעצר יכול לוודא שהיד לא תתחבר חזרה לגוף העברייני, זאת בדומה לקטיעת שרשרת הפצת הסם בתחום הסמים, כפי שעמד על כך בית המשפט העליון בפסקתו.

הערה אחרונה בטרם סיום, ובענווה, מוצא מותב זה, אשר דן במשך שנים כמותב קבוע בהליכי מעצר עד תום ההליכים במחוז הדרום, מרבית כתבי האישום ובקשות המעצר שמובאים בפניו בתחום הנשק עניינם נאשמים צעירים נורמטיביים, נעדרי עבר פלילי. יכול והדבר מקורו בסכסוכי משפחות, בהתארגנות עבריינית רחבה, בפיתוי הכספי והקלות הבלתי נסבלת בהשגת כלי נשק בלתי חוקיים. במקביל, מאמצי אכיפה מרובים מושקעים בגילוי כלי נשק לא חוקיים, בתפיסתם, במניעת השימוש בהם ובסיכול עבירות חמורות, וכן בפענוח העבירות ובהבאת הנאשמים לדין. המעצר נדרש במלחמה זו, לא לשם הרתעה, אלא לשם מניעה בפועל של העבירות על ידי העצורים עצמם, שלימדו על עצמם שהם נכונים לרתום את עצמם למלחמה נגד החברה הנורמטיבית.

13. מן המקובץ לעיל, ובהעדר נסיבות חריגות ויוצאות דופן או "טעמים מיוחדים שיירשמו", כנדרש על פי סעיף 22ב(ב)(1) לחוק המעצרים, **הנני מורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו**.

עותק ההחלטה יישלח לב"כ הצדדים.

המבקשת תדאג ליטול את תיק החקירה מלשכתי.

ניתנה היום, ט' אב תשפ"ג, 27 יולי 2023, בהעדר הצדדים.